प्रतिदिन
राष्ट्रिय दैनिक
PRATIDIN NATIONAL DAILY

कोरोना संक्रमणबाट मुक्त भएपछि पनि ढुक्क नबनौ

- श्वास फेर्न धेरै गाह्रो भए,
- निद्रा नलाग्ने, झर्को लाग्ने, तनाव महशुस भए,
- धेरै थकाई र कमजोरी महसुस भए,
- एकाएक रक्तचाप घटवढ भए,
- थोरै हिड्दा स्वाँ-स्वाँ बढे,

सचेत बनौं र नजिकको स्वास्थ्य संस्थामा सम्पर्क गर्न ढिला नगरौं ।

नेपाल सरकार
विज्ञापन बोर्ड

वर्ष-१३ । । अङ्क : १८३ ॥ २०७८ भाद्र २० गते आईतबार (5th Aug 2021 Sunday) | **Pratidin** National Daily | dNo-?:%÷-

मेरो उम्मेद्वारी उचित ठानेको छु–देउमान थेबे

झापा (प्रस) । नेपाली काँग्रेसको चौधौ महाधिवेशन शुरु भइसकेको छ । पालिकाका वडाहरुमा वडा अधिवेशन जारी छ । झापाका १३१ वटा वडामध्ये धेरै वडामा सर्वसम्मत नेतृत्व चयन भएको छ भने केहीमा निर्वाचन हुँदैछ । नेपाली काँग्रेस झापाको जिल्ला सभापतिमा देउमान थेबे र राम कट्टेलले उम्मेद्वारी दिने घोषणा गरेका छन् । दुवैजना सिटौला पक्षबाट उठ्ने भएका हुन् । थेबेले २०३६ सालमा नेपाल विद्यार्थी संघबाट राजनीति थालेका थिए । ताप्लेजुङको सिनाम माविमा अध्ययनरत हुँदैगर्दा स्कूले जीवनमा राजनीति थालेका उनी २०३९ सालमा तराई झरे । त्यसपछि २०४२ सालदेखि पार्टी संगठनमा रहेर उनले सक्रिय राजनीति गरेको देखिन्छ । उनी २०४६ सालमा झापा गाउँपालिकाको पार्टी उपसभापति भए । त्यसपछि दुई कार्यकाल झापा गाउँपालिकाको गाविस अध्यक्ष भए । नवौ महाधिवेशनदेखि लगातार तीन कार्यकाल क्षेत्रीय सभापति भएका थेबे बाह्रौ महाधिवेशनमा जिल्ला उपसभापति र तेह्रौ महाधिवेशनमा भातृ संगठन विभाग प्रमुख भएका थिए । स्पष्ट र हठी स्वभावका थेबेसँग गरिएको कुराकानीको सारसंक्षिप्त प्रस्तुत गरेका छौं ।

• बाह्रौ महाधिवेशनमा जिल्ला उपसभापतिको जिम्मेवारीमा रहेको व्यक्ति तपाईले तेह्रौ महाधिवेशनमा सभापतिमा उठ्ने मनस्थिति बनाइरहँदा अन्तिममा आएर छोड्नु भयो । यसपटक पनि सभापतिमा उठ्ने कुरा गर्दै हुनुहुन्छ । अन्तिममा आएर पक्कै छोड्नु हुन्छ होला ?

स्वाभाविक रुपमा के हुँदो रहेछ भने एकचोटी उपसभापति भइसकेपछि सभापति हुन पाए हुन्थ्यो भन्ने चाहिँ सबैलाई चाहना आउँदो रहेछ । र, मलाई पनि बाह्रौ महाधिवेशनमा जिल्ला उपसभापति भएपछि त्यस्तै चाहना जाग्यो । आदरणीय सभापति उद्धव थापाले मलाई उपसभापति बनाउनु भयो । सभापति भइसकेपछि उहाँले दोस्रो संविधानसभाको निर्वाचन पनि लड्नु भयो । निर्वाचन लड्दै गर्दा केही कुरा हामीबीचमा थिए । तथापि फेरि तेह्रौ महाधिवेशन हुँदै गर्दा सभापतिले स्वाभाविक रुपमा झापाको परम्पराअन्तर्गत सबैले दुई-दुई कार्यकाल दोहोऱ्याउँदै गएको अबस्थामा उहाँले पनि इच्छा व्यक्त गर्नुभयो ।

अन्तरवार्ता

मैले पनि इच्छा राखेँ । म पनि उपसभापतिबाट सभापति हुन पाए हुन्थ्यो भन्ने मनसायमा थिएँ । तर, सभापतिज्यूले पनि परम्परालाई अगाडि बढाउनका लागि फेरि एकचोटी सभापति भएर जाँदाखेरि मैले गर्दै गरेका हरेक योजनाहरु , पार्टीभित्रका संगठनका हरेक योजनाहरु,संरचनाहरु , गतिविधिहरु पूरा गर्न पाए हुन्थ्यो भन्ने सभापतिले जुन इच्छा जाहेर गर्नुभयो , मैले अन्तिममा आएर वास्तवमा सभापतिज्यूको इच्छा , सबै झापाली नेताहरुको भावना , कार्यकर्ताहरुको भावनालाई शिरोधार्य गरेर कमसेकम मैले सर्वसम्मत गर्दाखेरि पूर्वबाट नेपाली काँग्रेसको जिल्ला अधिवेशन सर्वसम्मत हुन्छ भन्ने सन्देश जान्छ भने मैले किन नगर्ने ? फेरि पनि चौधौ महाधिवेशन आउँछ । यसैलाई मैले शिरोधार्य गरेर गएको तेह्रौ महाधिवेशनमा सर्वसम्मतको ढोका खोलिदिएको हुँ । यसैकारणबाट झन्डै ५ वर्ष फेरि म जिल्ला सदस्य रहेर, भातृ संगठन विभाग प्रमुख रहेर सिंगो जिल्ला समितिले दिएको जिम्मेवारीलाई यहाँसम्म ल्याइ पुऱ्याइसकेपछि यो चौधौ महाधिवेशनमा मेरो उम्मेद्वारी उचित छ भनेर ठानेको छु । पक्कै पनि सबै नेताहरुको सहयोग र सद्भाव रहन्छ । कार्यकर्ताहरुको मूल्यांकन , कार्यकर्ताहरुको सहयोग, सद्भाव पनि साझा रुपमा पाउँछु भन्ने आकांक्षाका साथ मैले उम्मेद्वारी दिने मनस्थितिमा पुगेर म अहिले सबै कार्यकर्ताहरुको बीचमा , मतदाताहरुको बीचमा अगाडि बढ्दै गरेको अबस्था छ ।

• जिल्ला सभापति उद्धव थापाको लागि तपाईले ठूलो त्याग गरेको देखिन्छ । जुन गुण तपाईले लगाउनु भयो नि अहिले उहाँले तिर्नुहुन्छ नि ?

तिर्न मात्र हैन मज्जाले तिर्नु हुन्छ । उहाँले मलाई लाग्छ त्यो साँवा मात्र होइन , बुढापाकाहरुले भन्छन् नि ब्याजै लगाएर तिर्नुहुन्छ । त्यसमा धर्म छ उहाँको । अत्यधिक तिर्नुहुन्छ । त्यसमा कुनै दुविधा छैन ।

• तपाईलाई जिताउन उहाँले हरसंभव प्रयास गर्नुहुन्छ ?

गर्नुहुन्छ । यसमा बिश्वस्त छु । मलाई जिताउन उहाँले कुनै कसर बाँकी राख्नु हुने छैन ।

• काँग्रेसमा विभिन्न गुटहरु छन् । अनि सिटौला गुटलाई तपाई अनि राम कट्टेल दुवैजनाले किन रोज्नु भयो ?

यो वास्तवमा स्वाभाविक रुपमा लोकतन्त्रको विधि पद्धतिअन्तर्गत रहेर हेर्दा हरेक पार्टीहरुमा गुट छन् । गुट नभएको पार्टी नै छैन । काँग्रेसमा गुट नहुनु , नेकपा एमालेमा गुट नहुनु त्यो त अचम्मको कुरा । अहिले सानोभन्दा सानो हिजो जन्मेको नेकपा समाजवादी पार्टीमा पनि , जातीय पार्टीहरुमा पनि गुट छ भने यति लामो इतिहास बोकेको नेपाली काँग्रेसमा गुट विचार फरक हुनु कुनै ठूलो कुरा होइन । तर पनि अहिले झापाको सन्दर्भमा चाहिँ सिधै भन्दाखेरि सिंगो झापाको राजनीति र राष्ट्रिय राजनीतिमा आदरणीय कृष्ण सिटौलाले प्रभाव पार्नु भएको छ । म २०४६-०४७ सालमा पार्टीको झापा गाउँपालिकाको उपसभापति हुँदै गर्दा उहाँ जिल्लाको उपसभापति हुनुहुन्थ्यो । आठौ महाधिवेशनदेखि झापाको दुई कार्यकाल सभापति सम्हालेर राष्ट्रिय राजनीतिमा आदरणीय कृष्ण सिटौलाले प्रभाव पार्नु भएको छ । त्यसकारणले गर्दाखेरि पनि झापामा एउटा नेतृत्वको विकास भएको छ । अब अहिले आएर मलाई आदरणीय कृष्ण सिटौलाको पूर्ण रुपमा समर्थन छ । कृष्ण सिटौलासँगै झापाका जो जो नेताहरु हुनुहुन्छ , उहाँहरु सबैको समर्थन छ ।

• अघिल्लो महाधिवेशनको बेलामा तपाई देउवा गुटको हुनुहुन्थ्यो । अनि एकाएक किन गुट परिवर्तन गर्नुभयो ?

स्वाभाविक रुपले त्यतिखेर सभापतिमा उद्धव थापा उठ्दै गर्दा मैले फरक विचार राखेर मेरो पनि उम्मेद्वारी छ भनेर अलिकति अगाडि बढेको थिएँ । स्वाभाविक रुपमा त्यो देउवा गुटबाट सहमति लिएर देउमान थेबे उम्मेद्वार बनेको कुरा बजारमा नआएको पनि होइन । स्वाभाविक कुरा चाहिँ मैले उहाँहरुको सहयोग र सद्भाव लिएरै चुनाव लड्छु भन्ने मनस्थिति बनाएको थिएँ । वास्तवमा त्यो हो । तर अब मैले राजनीतिक जीवनयात्रालाई अगाडि बढाउने कुरामा आदरणीय कृष्ण सिटौला मेरो जिल्लाको नेतृत्व हुनुहुन्छ । जसले राष्ट्रिय राजनीतिमा

❖ बाँकी अन्तिम पृष्ठमा

झापाका धेरै वडामा सर्वसम्मत नेतृत्व चयन

झापा (प्रस) । नेपाली कांग्रेसको १४ औं महाधिवेशनअन्तरगत जारी झापा जिल्लाको वडा अधिवेशनमा धेरै वडाहरुमा सर्वसम्मत नेतृत्व चयन भएको छ ।

थुप्रै वडाहरुमा वडा समिति र क्षेत्रीय प्रतिनिधि निर्विरोध भएपनि केही वडामा भने क्षेत्रीय प्रतिनिधि र केहीमा वडा समितिको निर्वाचन हुने देखिएको छ ।

प्राप्त जानकारी अनुसार झापाको मेचीनगरका ८ वटा वडा, बुद्धशान्तिका-४ वटा वडा, बिर्तामोडका ६ वटा वडा अर्जुनधाराका ५ वटा वडा, कनकाईका-४ वटा वडा, झापाका ७ वटा वडा, शिवसतासीका ३ वटा वडा, कमलको एउटा वडा, गौरादहको २, गौरीगञ्जको २, भद्रपुरका-३ र बाह्रदशीका ४ वटा वडामा

निर्विरोध नेतृत्व चयन भइसकेको छ ।

क्षेत्र नं-१ को मेचीनगरमा ६, ७, ८, ९, १०, ११, १२ र १५ नं वडामा वडा कार्यसमिति र क्षेत्रीय प्रतिनिधि सर्वसम्मत चयन भएका छन् । यसैगरी बुद्धशान्तिको ६ र ७ नं वडामा पनि सर्वसम्मत रुपमा वडा समिति र क्षेत्रीय प्रतिनिधि चयन भएका छन् भने अन्य वडामा समेत सहमतिको प्रयास भइरहेको १ नं क्षेत्रीय सभापति मणि उप्रेतीले जानकारी दिए ।

यसैगरी झापा क्षेत्र नं-२ को बुद्धशान्ति १ र २ मा सर्वसम्मत रुपमा नेतृत्व चयन भएको छ । अर्जुनधारा नगरपालिका वडा नं ४, ५, ८, १० र ११ मा सर्वसम्मत वडाको नेतृत्व एवं क्षेत्रीय प्रतिनिधि चयन भएको २ नं क्षेत्रीय सभापति खगेन्द्र मैनालीले जानकारी दिए ।

उनका अनुसार क्षेत्र नं-२ कै बिर्तामोड नगरपालिकामा १, २, ६, ८ र ९ का सबै पदमा निर्विरोध नेतृत्व चयन भएको छ । वडा नं १ मा जगन्नाथ सापकोटा , २ मा देवीप्रसाद खरेल , ४ मा राजकुमार प्रसाई , ६ मा आशिष बन , ७ मा प्रमोद सिटौला , ८ मा उत्तम कटुवाल , ९ मा बासु घिमिरे र १० मा मदन गुरुङ सर्वसम्मत वडा सभापतिमा चयन भएका छन् । बिर्तामोडका ती वडामा सभापति सर्वसम्मत भएपनि अन्य पदको लागि निर्वाचन हुने देखिएको छ । यसैगरी कनकाई नगरपालिकाको २, ६, ८ र ९ मा पनि निर्विरोध नेतृत्व चयन भएको छ भने १ को वडा कार्यसमिति निर्विरोध चयन भएको छ । १ नं मा मनोज बस्नेतको नेतृत्वमा वडा समिति चयन भएको हो ।

झापा क्षेत्र नं-४ अन्तर्गत झापा गाउँपालिकाका सातवटै वडामा सर्वसम्मत नेतृत्व चयन भएको ४ नं क्षेत्रीय सभापति जयनारायण शाहले जानकारी दिए । १ मा कौशलप्रसाद गन्गाई ,२ मा द्वारिका खतिवडा ,३ मा रामराजा गणेश

❖ बाँकी अन्तिम पृष्ठमा

राष्ट्रपतिद्वारा संघीय संसद्को अधिवेशन आह्वान

झापा (प्रस) । राष्ट्रपति विद्यादेवी भण्डारीले बुधबार संघीय संसद्को अधिवेशन आह्वान गरेकी छन् । मन्त्रिपरिषद्को सिफारिसमा भदौ २३ गते बुधबार दिउँसो ४ बजेका लागि राष्ट्रपति भण्डारी संघीय संसद्को दुवै अधिवेशन आह्वान गरेको राष्ट्रपति कार्यालयले जनाएको छ ।

राष्ट्रपति कार्यालयका सहायक प्रवक्ता केशवप्रसाद घिमिरेले जारी विज्ञप्तिमा भनिएको छ, 'सम्माननीय राष्ट्रपति श्रीमती विद्यादेवी भण्डारीज्यूबाट नेपालको संविधानको धारा ९३ को उपधारा (१) बमोजिम नेपाल सरकार, मन्त्रिपरिषद्को मिति २०७८/५/१९ को सिफारिसमा सम्वत् २०७८ साल भदौ २३ गते बुधबारका दिन १६:०० बजे अन्तर्राष्ट्रिय सम्मेलन केन्द्र, नयाँ बानेश्वरमा संघीय संसद्को दुवै सदनको अधिवेशन आह्वान गर्नुभएको छ ।'

शनिबार बालुवाटारमा बसेको मन्त्रिपरिषद् बैठकले प्रतिनिधिसभा र राष्ट्रिय सभाको अधिवेशन आह्वानका लागि राष्ट्रपतिसमक्ष सिफारिस गर्ने निर्णय गरेको थियो ।

विपीका चिकित्सक आजदेखि स्वास्थ्य सेवामा सहभागी नहुने

विराटनगर (प्रस) । बीपी कोइराला स्वास्थ्य विज्ञान प्रतिष्ठान धरानमा शुद्धीकरणको माग गर्दै आन्दोलनरत स्वास्थ्यकर्मी, कर्मचारीले आइतबारदेखि इमरजेन्सी, कोभिड अस्पताल र पूर्वनिर्धारित परीक्षाबाहेकका सेवा बहिष्कार गर्ने घोषणा गरेका छन् ।

उनीहरुले स्वास्थ्य सेवा छाड्दा दैनिक रुपमा ३ हजार सर्वसाधारणले पाउने ओपिडी सेवा, २० जना हाराहारीमा हुने दैनिक शल्यक्रिया सेवालगायतका स्वास्थ्य सेवाबाट विरामी वञ्चित हुनेछन् ।

प्रतिष्ठान सुधारका लागि गरेको आन्दोलन ८२ दिन कट्दा पनि सरकारले आफूहरूको माग सम्बोधन नगरेको भन्दै काम बहिष्कार गर्ने निर्णय गरेको संघर्ष समितिका सहसंयोजक डा. विष्णु पोखरेलले जानकारी दिए ।

सरकारले पटकपटक उच्चस्तरीय समिति बनाउने, समितिले प्रतिष्ठानमा भ्रष्टाचार, अनियमितता भएको प्रतिवेदन सरकारलाई दिने तर सरकारी पक्षले कारबाही नगरेको भन्दै अर्को चरणको आन्दोलनमा होमिएको संघर्ष समितिको भनाइ छ ।

समितिका संयोजक डा. सूर्यप्रसाद रिमालले आन्दोलनमा उठाएको मुद्दाहरूलाई सरकारले लिपिबद्ध गर्दै सम्झौता गरे पनि कार्यान्वयनमा ढिलाइ गरेकाले आइतबारदेखि इमरजेन्सी, कोभिड अस्पतालको सेवा र पूर्वनिर्धारित परीक्षाबाहेक सबै सेवा छाड्ने बताए ।

उनले सरकारले कोभिड महामारीको बेलामा पनि स्वास्थ्य मन्त्री नियुक्ति नगरेको बताउँदै अबको आन्दोलन राजनीतिक दलका शीर्ष नेताहरूविरुद्ध पनि हुने उनले बताए ।

प्रतिष्ठानमा बेथिति बढेको, आर्थिक अनियमितता एवं भ्रष्टाचार बढेको भन्दै चिकित्सक, विद्यार्थी, कर्मचारीहरू विगत ८२ दिनदेखि आन्दोलनरत छन् । आन्दोलन चर्किँदै गएपछि सरकारले उच्चस्तरीय छानविन कार्यदल गठन गरेको थियो ।

कार्यदलले प्रतिवेदन बुझाएको एक महिना बित्न लागेको छ । प्रतिवेदनले चारैजना पदाधिकारीलाई कारबाही गर्न सिफारिस गरेको थियो । यस्तै, स्वास्थ्य मन्त्रालयले पनि आन्दोलनरत पक्षसँग ६ बुँदे सहमति गर्दै पदाधिकारीहरूलाई पदमुक्त गर्ने भने पनि कार्यान्वयन भएको छैन ।

चिकित्सकले स्वास्थ्य सेवा छाडे दैनिक तीन हजार विरामी ओपिडी सेवाबाट वञ्चित हुनेछन् भने सरदर २० वटाको दरमा हुँदै आएको शल्यक्रिया सेवा पनि ठप्प हुनेछ ।

नेपाल–चीन सीमा अध्ययन गर्न समिति

झापा (प्रस) । गृह मन्त्रालयले हुम्लाको नाम्खामा सीमासम्बन्धी अध्ययन गर्न सहसचिव जयनारायण आचार्यलाई खटाउने भएको छ । उनलाई संयोजक तोकेर नाम्खा गाउँपालिका वडा नम्बर ५ र ६ मा पर्ने 'नेपाल-चीन सीमा विवाद' अध्ययन गर्न प्रहरी,सशस्त्र प्रहरी र नापी विभागका अधिकारी सम्मिलित समिति गठन गरिएको हो ।

गृह प्रवक्ता फणीन्द्रमणि पोखरेलले छानबिन समितिको संयोजकमा सप्तरीका प्रमुख जिल्ला अधिकारी समेत रहेका आचार्यलाई तोकिएको बताए । आचार्यको ठाउँमा हालै तुइन घटना छानबिन समितिका संयोजक रहेका सहसचिव जनार्दन गौतमलाई पठाइएको छ ।

समितिमा रहने सदस्यहरुको नाम पठाउन प्रहरी, सशस्त्र र नापी विभागलाई पत्राचार गरिएको पोखरेलले बताए । भदौ १६ गतेको मन्त्रिपरिषद् बैठकले 'चीनसँगको सीमा समस्या' अध्ययन गर्न भन्दै समिति गठन गर्ने निर्णय गरेको थियो ।

चीनतर्फको सीमा क्षेत्र छुट्याउने ११ र १२ नम्बर स्तम्भको नेपाली भू-भाग मिचिएको भन्दै कर्णाली प्रदेशका कांग्रेस सांसदीय दलका नेता तथा केन्द्रीय सदस्य जीवनबहादुर शाहीले यस विषयमा अनुसन्धान गर्न भन्दै पटकपटक माग गर्दै आएका छन् । उनको मागमा पूर्व उपप्रधानमन्त्री समेत रहेका कांग्रेस उपसभापति विमलेन्द्र निधिले पनि समर्थन जनाउँदै छानबिनका प्रधानमन्त्री शेरबहादुर देउवालाई दबाब दिएका थिए । त्यसपछि देउवाले गृहका सहसचिवको संयोजकत्वमा अनुसन्धान गर्ने निर्णय मन्त्रिपरिषद्बाट लिएका हुन् ।

नाम्खामा सीमा विवादको विषय उठेपछि शुक्रबार नेपालस्थित चिनियाँ दूतावासले चासो जनाउँदै 'नेपालसँग कुनै पनि सीमा विवाद नरहेको' दाबी गरेको थियो । त्यसको भोलिपल्ट शनिबार पूर्व प्रधानमन्त्री तथा एमाले अध्यक्ष केपी शर्मा ओलीले चीनसँग सीमा विवाद नरहेको बताएका थिए ।

२०७७ असोजमा कांग्रेस नेता शाही नेतृत्वको टोलीले हुम्लाको नाम्खा गाउँपालिका-६ स्थित ललुङजोङ क्षेत्र निरीक्षणपछि चीनद्वारा नेपाली सीमा मिचिएको निष्कर्ष निकालेको थियो । चीनले सीमा अतिक्रमण गरेको भन्दै निरीक्षण प्रतिवेदन पार्टीको केन्द्रीय समितिमा पठाइएपछि नेपालस्थित चिनियाँ राजदूत होउ यान्छीले शाहीको नाम नै किटेर अतिक्रमण गरेको भन्ने आरोपको खण्डन गरेकी थिइन् ।

नेपाल-चीन करिब १ हजार ४ सय १४ किमी लम्बाइको सीमा क्षेत्र रहेकामा सगरमाथाको उचाइमा फरक-फरक दाबी हुनुका साथै दोलखाको लामाबगरबाट उत्तरतर्फ लाप्ची गाउँको कोर्लाङस्थित

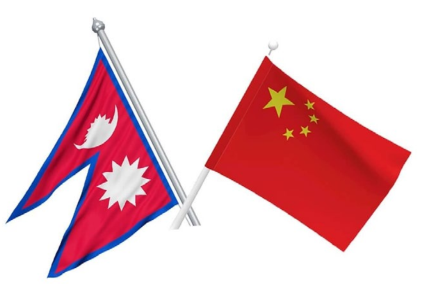

टिप्पामा विवाद देखिएको थियो । दुवै देशका प्राविधिक खटिएर सगरमाथाको साझा उचाइ मापन गरेपछि २०७७ मंसिर २३ बाट यो विवाद निरूपण भइसकेको छ । टिप्पामा ५७ नम्बरको स्तम्भ यतापट्टि ६ हेक्टर जमिन मिचिने गरी गाडिएको भन्दै समाधानका लागि नेपालले पहल गरिरहेको छ । दुवै देशका प्राविधिक टोलीले सीमा क्षेत्रको अद्यावधिक विवरण तयार पार्ने क्रममा यसलाई पनि समेट्न पहल गरिरहेका छन् । अन्य ठाउँमा सीमा विवाद नभएको बताइए पनि सरकारले नाम्खालाई विवादमा ल्याउन खोजेको छ । यसैबीच चीनसँग कुनै सीमा विवाद नरहेको बताउँदै प्रमुख प्रतिपक्षी दल एमाले अध्यक्ष तथा पूर्वप्रधानमन्त्री केपी शर्मा ओलीले कसलाई खुसी पार्नका लागि सरकारले अध्ययन समिति गठन गरेको हो ? भनेर प्रश्न गरेका छन् ।

काठमाडौंमा शनिबार आयोजित कार्यकर्ता भेलामा ओलीले भने, 'चीनसँग कुनै सीमा विवाद छँदै छैन । कसलाई खुसी पार्नका लागि चीनसँग सीमा विवाद भनेर समिति बनाउनुपर्‍यो ? कसलाई खुसी पार्न ?' चीनसँग सीमा विवाद छैन भन्दै ओलीले थपे, ' यो समितिले सीमा विवाद देखाओस् चुनौती दिन चाहन्छु ।' वर्तमान सरकारले चीनसँगको सम्बन्ध तनावग्रस्त बनाउन खोजेको ओलीको आरोप थियो । सरकारले चीनसँग सीमा विवाद रहेको भन्दै समिति गठन गर्ने निर्णय गरेपछि ओलीको यो प्रतिक्रिया आएको हो । मन्त्रिपरिषद्को बैठकले चीनले हुम्लामा नेपालको भूमि मिचेको भन्दै त्यसको अध्ययन गर्न समिति गठन गर्ने निर्णय गरेको थियो । उक्त निर्णयको सत्तारुढ दलसँगै प्रमुख प्रतिपक्षी दलले पनि विरोध गरेको हो ।

झापाका...

, ४ मा फरमान शेख, ५मा मोहवुल हक, ६ मा मनप्रसाद मिश्र,७ मा तेजबहादुर श्रेष्ठ निर्विरोध भएका छन् । शाहका अनुसार शिवसतासी नगरपालिकाको वडा नं ३, ६ र १० मा पनि निर्विरोध नेतृत्व चयन भइसकेको छ। यसैगरी भद्रपुर नगरपालिकाका अधिकांश वडा समिति निर्विरोध चयन भएका छन् ।

प्राप्त विवरण अनुसार भद्रपुरका १०, ९, ८, ४, ३, २ र १ नम्बर वडा अधिवेशनले निर्विरोध वडा समिति चयन गरेको हो ।भद्रपुर १० मा विष्णु काफ्लेको नेतृत्वमा वडा समिति सर्वसम्मत भएको छ । यस्तै ९ नम्वर वडा समितिमा चेतनाथ भट्टराईको सभापतित्वमा सवै पदमा सर्वसम्मत नेतृत्व चयन भएको छ । जसमा उपसभापति गोपालप्रसाद श्रेष्ठ र ईश्वरप्रसाद पोखरेल, सचिव चिरञ्जीवि भट्टराई र पानीलाल राजवंशी, सहसचिव अम्बरबहादुर अधिकारी र निमेष भट्टराई चयन भएका छन् । त्यसैगरी खुल्ला, महिला, आदिवासी जनजाति, दलित, अल्पसंख्यक, अपाङ्ग गरी २३ जना सदस्य र १८ जना क्षेत्रीय प्रतिनिधि निर्विरोध चयन भएका हुन् । त्यस्तै भद्रपुर ८ नम्वर वडामा रत्नप्रसाद खतिवडाको सभापतित्वमा सवै पदमा निर्विरोध नेतृत्व चयन भएको छ । ३ नम्वर वडा सभापतिमा शमशेर मोक्तान तामाङको नेतृत्वमा वडा समिति गठन भएको छ । २ नम्वर वडा सभापतिमा राजु गिरीको नेतृत्व निर्विरोध भएको छ भने १ नम्वरको वडा सभापतिमा दधिराम मिश्र नेतृत्वमा सबै पदमा सर्वसम्मत चयन भएको छ । १० वटा वडा रहेको भद्रपुरमा केही वडामा भने निर्वाचन हुने देखिएको छ ।

यसैगरी बाह्रदशी गाउँपालिकाको वडा नं १, २, ४ र ५ नं वडामा निर्विरोध नेतृत्व चयन भइसकेको गाउँ सभापति ओमप्रकाश गौतमले जानकारी दिए ।

झापा क्षेत्र नं-५ अन्तर्गत गौरादह-४ मा नेत्र ढुङ्गाना, दमक-३, ४, ५ र ६ मा सर्वसम्मत रुपमा चैतन्य बराल, ६ मा मणि बुढाथोकीको नेतृत्वमा वडा कार्यसमिति एवं क्षेत्रीय प्रतिनिधि चयन भएका छन् । यसैगरी गौरीगञ्ज गाउँपालिकाको ५ र ६ नं वडामा निर्विरोध नेतृत्व चयन भएको क्षेत्रीय सभापति ढुण्डी भण्डारीले जानकारी दिए । उनले कमल-२ मा पनि निर्विरोध समिति चयन भइसकेको बताए । वडामा जारी निर्वाचन प्रक्रियामा उम्मेद्वारी दर्ता सकिएको छ भने उम्मेद्वारी फिर्ताको समय पनि सकिएकाले अब आइतबार निर्वाचन हुने स्थानीय मतदान अधिकृतहरुले जनाएका छन् । झापामा ३३ हजार बढी क्रियाशील सदस्य छन् । वडामा हुने निर्वाचनमा क्रियाशील सदस्यहरुले मतदान गर्न पाउनेछन् ।

मेरो...

प्रभाव पार्नुभएको छ । भोलि नेपाली काँग्रेसको सभापति हुने कुरादेखि लिएर भोलि नेपाली काँग्रेसको तर्फबाट प्रधानमन्त्री हुने कुरासम्म एउटा राष्ट्रिय राजनीतिमा प्रभाव पार्नसक्ने आदरणीय नेता कृष्ण सिटौला हाम्रो जिल्लामा हुँदाहुँदै अब उहाँकै एउटा कार्यकर्ताको हैसियतले उहाँकै एकल विचारबाट अगाडि बढ्न उचित हुन्छ भन्ने मैले ठानेको छु । त्यसकारण म आदरणीय कृष्ण सिटौलाको बिशेष सहयोग र समर्थनबाट उम्मेद्वारी दिएको छु । झापाका सबै शीर्षस्थ नेताहरु हुनुहुन्छ । सबै नेताहरुको मलाई सहयोग र सद्भाव छ । मेरा समकालीन, लामो यात्रामा हिड्ने साथीहरुको पनि सहयोग पाएको छु । त्यसैलाई शिरोधार्य गरेर म अहिले सबै मतदाता सामुन्ने मेरो पनि उम्मेद्वारी छ है भन्ने कुरा राख्दै अगाडि बढिरहेको छु ।

• झापा जिल्लामा सिटौला पक्षको वर्चस्व देखिएपनि देउवा , पौडेल समूहको पनि उपस्थिति रहेको छ । उहाँहरुको मत त तपाईलाई आउँदैन होला ?

मलाई सबैको मत आउँछ । मैले आफ्नो राजनीतिक जीवन यात्रा झापामा २०३९ सालदेखि शुरु गरैं । जतिबेला म एउटा अल्लारे ठिटो थिएँ । २०४२ सालदेखि नेपाली काँग्रेसको तहगत ठाउँहरुमा मैले सम्पर्क राखेर काम गर्दै आएको छु । २०४६ साल र त्यसपश्चात मैले गाउँपालिकाको उपसभापतिदेखि तीन कार्यकाल पार्टीको क्षेत्रीय सभापति , बाह्रौ महाधिवेशनमा उपसभापति , त्यसपछि अहिले पनि जिम्मेवारीमा बसेको छु । र , म झापा गाउँपालिकाको २०४८ साल , २०५४ सालको निर्वाचित गाविस अध्यक्ष हुँदै यहाँसम्म आइपुग्दा झापा जिल्लाका सबै पालिकाहरुमा पुगेको छु । अहिले सँख्या कम भएको छ । अहिले १५ वटा मात्र पालिका छ । ४७ गाविस र ३ वटा नगरपालिका हुँदाखरिको अबस्था होस् चाहे अहिले १५ वटा पालिका मात्र हुँदाको अबस्था होस् सबैको सम्पर्कमा जाने परिस्थितिको निर्माण गरेको छु । चाहे बीचको जनप्रतिनिधिविहीन अबस्थामा जिल्ला विकास समितिको संयन्त्रमा बसेर सभापतिज्यूहरुसँग काम गर्ने कुराहरु हुन् , चाहे संगठनमा बसेर झापा जिल्लाको चौतर्फी काम गर्ने कुराहरु हुन् । यी सबै कुरालाई मध्यनजर गरी सबै कार्यकर्ताहरुको भावनासँग जोडिने काम मैले गरेको छु । त्यसले गर्दा मलाई लाग्छ माथि को कहाँ हुनुहुन्छ थाहा छैन । कोही आदरणीय शेरबहादुर देउवासँग हुनुहुन्छ होला , कोही रामचन्द्र पौडेलसँग हुनुहुन्छ होला ,कोही शेखर कोइरालासँग हुनुहुन्छ होला । कोही कोसँग होला । तर, झापाको सन्दर्भमा मलाई लाग्छ सबै झापा जिल्लाका आउनु हुने क्षेत्रीय प्रतिनिधिहरुले , महिलाले , दलितले , मधेसीले , मुस्लिमले , पिछडा वर्गले , खस आर्यले , आदिवासी जनजातिले र अन्य प्रतिनिधिले पनि सबैले मलाई मतदान गरेर विजयी गराउनु हुन्छ होला । सर्वसम्मत ढंगले झापाको अधिवेशन सम्पन्न गर्नको लागि सबैको सहयोग र सद्भाव रहन्छ । झापा जिल्लालाई सर्वसम्मत गराउँदै यो अधिवेशन सम्पन्न गराउनका लागि सबै आदरणीय नेताहरुको पनि सहयोग रहन्छ भन्ने लाग्छ ।

• देउमान थेबेको बारेमा भन्नुपर्दा तपाईलाई राम्रो भाषण गर्न आउँदैन, लेख लेख्न आउँदैन । यद्यपि देउमान थेबे एकजना विकासे नेता हुनुहुन्छ । विकासका कामले मात्र मतदाताको मत आकर्षित गर्न सकिन्छ र ?

अब मलाई लेख लेख्न आउँदैन भन्ने कुरा उठाउदै गर्दा म कुनै कवि होइन । र, कुनै गायककार पनि होइन । त्यसले गर्दा मैले लेख लेखेर विचार अभिव्यक्त गर्नसक्ने भए म राजनीतिमा आउने पनि थिइनँ होला । अब भाषण नै गर्न आउँदैन भन्ने कुरामा अब कस्तो खालको भाषण गर्नुपर्ने हो । अब त्यो कसैले पनि नबुझ्ने भाषण गर्नुपर्ने हो कि । त्यो मलाई आउँदैन । तर , मैले बोल्दै गर्दा मलाई लाग्छ एउटा गाउँमा गएर एउटा सामान्य जनताले, सामान्य किसानले ,मजदुरले , बाटो हिड्ने बटुवाले बुझ्नेगरी, सबैले बुझ्ने गरी आफ्ना कुराहरु, अभिव्यक्तिहरु चाहिँ राख्न सक्छु जस्तो लाग्छ । यहाँ त भाषण नै नाथे मैले देखेको छु भर्खर झापा आउँदै गर्दा तपाईहरुलाई कति थाहा छ कि छैन यो बिर्तामोडमा एकजना रिमाल हुनुहुन्थ्यो । दबाई बेच्नु हुन्थ्यो । यही बिर्तामोडमा त्यो रिमालले एकचोटी सिटी बजाएर उसले बोल्न थाल्यो भने त्यतिखेरको उपस्थितिमा त उसले ४-५ सय मान्छे भेला गर्थ्यो । अहिलेको यो बिर्तामोडको उपस्थितिमा उसले अहिले बाँचेको भए , दबाइ बेच्न पाएको भए मलाई लाग्छ एकैछिनमा ३ हजार मान्छे भेला गर्थ्यो होला । सडकजाम गराइदिन्थ्यो होला । यहाँको ट्राफिकलाई समस्या पारिदिन्थ्यो होला । यहाँको पुलिसलाई समस्या पारिदिन्थ्यो होला । त्यसले गर्दा मलाई त्यो खालको मन पर्दैन । बिर्तामोडमा भाषण गर्दा एकखालको गर्ने मान्छेलाई भेला गर्ने , दमकमा जाँदा अर्को भाषण गर्ने , काँकरभिट्टामा जाँदा अर्को भाषण गर्ने त्यो खालको चाटुकार भाषण गर्न चाहिँ मलाई वास्तवमा आउँदैन । म जे देख्छु , जे देखेको छु ,जे म गर्छु , त्यो कुरा जहाँ गएर पनि बोल्छु । म नहुने कुरा एकदम तिललाई पहाड बनाएर यो गर्छु , त्यो गर्छु , यसो गर्छु , त्यसो गर्छु त्यो वास्तवमा मबाट हुँदैन । बनाएर भन्ने कुरा मलाई आउँदैन । तर , बुझ्नेगरी अभिव्यक्ति चाहिँ राख्छु जस्तो लाग्छ ।

• आफूलाई विकासे नेता भन्नुहुन्छ साँच्ची हो त?

अब मलाई भन्नुहुन्छ भने त्यति घमण्ड गर्दिनँ । जम्माजम्मी २०४६ सालपश्चात् दुई कार्यकाल झापा गाउँपालिकाको अध्यक्ष भएँ । मलाई विकास निर्माण गर्ने कुराको ज्ञान र अनुभव त्यो १० वर्षमा प्राप्त गरैं । म विकाससँग जोडिएकै मान्छे हुँ । विकास गर्नुपर्छ भन्ने नै मान्छे हुँ । मैले यो अवसर पाएँ । चाहे आदरणीय सुधिर दाई सभापति हुँदाखेरि होस् वा चाहे आदरणीय उद्धव थापा सभापति हुँदाखेरि होस् अलिकति समय पनि मैले निकाल्न सकेको हुनाले जिल्ला विकास समितिको संयन्त्रमा बसेर जुन अनुभव बटुल्न सकैं त्यसले गर्दा झापा जिल्लाको त्यतिखेर ३ नगरपालिका र ४७ गाविस किन नहोस् ती सबै गाउँ नगरहरुमा हरेक त्यहाँका पुल पुलेसा , बाटोघाटो चाहे शिक्षा , स्वास्थ्यका कुराहरु किन नहोस्, चाहे नदीनाला , बाढीले क्षति गरेको ठाउँहरुमा नदी नियन्त्रण गर्ने कुराहरु , चाहे बाँध पैनीका कुरा यी सबै कुराहरुमा जिल्लाभरिमा मैले स्थलगत रुपले घुम्ने अवसर पाएँ । सबै साथीहरुसँग सम्पर्कमा रहेर मैले सकेसम्म सिंगो पार्टीको तर्फबाट नेताहरुको सहयोग लिई नेताहरुको बिश्वासले काम गरैं । त्यसले गर्दा मलाई लाग्छ झापा जिल्लाका अहिलेका १३१ वटा वडा कुनै त्यस्तो छैन म नपुगेको । म एकै ठाउँ बसेको छुइनँ । चाहे त्यो कोरोबारी किन नहोस् , चाहे गौरीगञ्ज किन नहोस् , चाहे केचना किन नहोस् , चाहे बनियानी बालुबाडी किन नहोस् त्यहाँका पार्टीका हाम्रा साथीहरुको घर कतापट्टी फर्केको छ त्यो पनि भन्न सक्छु । एकै ठाउँमा बसेर लेख लेखेर मोबाइलमा फोटो हालेर लाइक शेयर गरेर मैले त्यस्तो राजनीति गरेको छैन । हरेक ठाउँमा पुगेर मेरो उपस्थिति जनाएको छु ।

• नेकपा आफै फुट्यो, एमालेलाई तपाईहरुले फुटाउनु भयो ।तपाई जिल्ला सभापति हुनु भयो भने काँग्रेसले गुमाएको साख उठाउन सक्नुहुन्छ?

नेकपा एमाले पार्टी फुट्यो अथवा माओवादी माओवादीले नेकपा फुटायो । नेपाली काँग्रेसले जितिहाल्छ भने भन्ने होइन । पहिलो कुरा नेपाली काँग्रेसले आफैमा मजबुद हुनुपर्छ । हामीले गएको निर्वाचनमा विभिन्न कारणले हार्नुपर्‍यो । हामी विपक्षीले मत नदिएका कारण हार्नुपरेको होइन । दोधारमा रहेका मतदाताहरुले नेपाली काँग्रेसलाई भोट दिएनन् । हरेक ठाउँमा घात अन्तरघात भयो । काँग्रेसलाई मिलाउँदा मिलाउँदै आधी निर्वाचन कार्यक्रम सकिसकेको थियो । आफ्नै कारणले हामीले निर्वाचन हार्नु पर्‍यो । तर अहिले आएर हामीलाई काँग्रेसले हार्दा काँग्रेसलाई कस्तो हुँदो रहेछ भन्ने महसुस भएको छ । सबैलाई दुखेको छ । यो अधिवेशनलाई हामीले एकता अधिवेशन मानेका छौं । यो अधिवेशन गरेर फेरि आउँदै गरेको आम निर्वाचनमा, स्थानीय निर्वाचनमा नेपाली काँग्रेसले जित्नु पर्छ भन्ने भावना कार्यकर्ताहरुमाझ आएको छ । यसले गर्दा पनि आउने निर्वाचनमा नेपाली काँग्रेसले झापाका १५ वटा क्लस्टरमध्ये १० देखि ११ वटा क्लस्टर जित्न सक्नुपर्छ ।

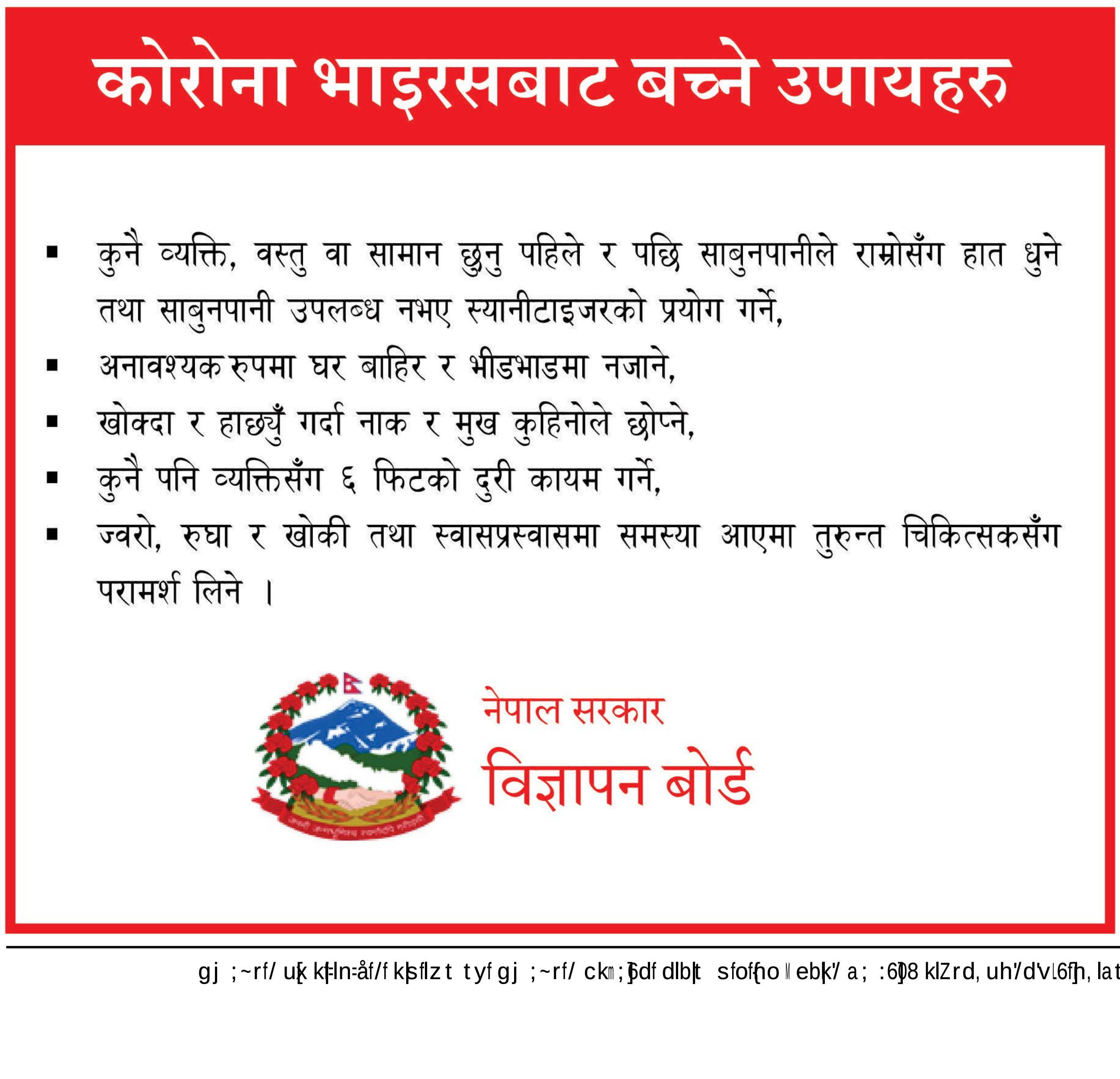

gj ;~rf/ uk kt-ln-åf/f k|sflzt tyf gj ;~rf/ ck ;]6df dlb|t sfof{no ebk'/ a; :6]8 klZrd, uh'/dV6f]n, la tf{df]8 -emfkf_ kmf]g g+)@#–%$#*@) 0d]n pratidin65@gmail .com अध्यक्ष : युवराज दाहाल ।। सम्पादक : राजेन्द्र गौतम

प्रतिदिन
अभिव्यक्ति

कविता

मेरो मृत्युपछिको फन्टासी

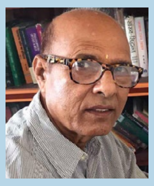

• शारदाप्रसाद दाहाल

मेरो मृत्युपछि मन दुख्दैन
संवेदना, संवेग र चेतनाशून्य मेरो देह
स्वमा परिणत भएपछि
घमण्ड, रिस, ईर्ष्या, द्वेष एवम् क्लेशरहीत हुनेछ

२ नानाथरी नाम भएका रोगहरूले
क्रिडास्थल बनाएको मेरो देहलाई
अब तिनले डस्न सक्ने छैनन्
मृत्युले आलिंगन गरेपछि म
भोक, शोक र रोगरहित हुनेछु
३ मृत्युपछि मेरा खातिर अनेक
समवेदना र सान्त्वनाको वर्षा हुनेछ
मृत्युको शास्वततालाई स्वीकार्दै
'जातस्य हि ध्रुवोमृत्यं'देखि लिएर
'नैनं छिन्दन्ति…' जस्ता उक्तिहरू सुनाइनेछन्

४ अनि,
मेरो चरित्र र बानीव्यहोरालाई
असलको रूपमा चित्रण गर्दै
एक छिनअघिसम्म शत्रुवत् व्यवहार गर्नेहरू पनि
मेरो प्रशस्ति गाउनेछन्
फेरि, मान्छे मेरो शव देखेर भाव विह्वल हुनेछन्
क्षणिक वैराग्य भावमा पुग्नेछन्
अनि फेरि
मान्छेलाई नियतिको परिभाषामा बाँध्दै
जिजीविषाको मोहमा आफू मृत्युसँग
नडराएको आभास दिन पनि पछि पर्ने छैनन्
५ मेरो मृत्यु भयानक देखिनेछ
मलाई एक छिनअघिसम्म अग्घोर माया गर्ने
मेरी पत्नी मेरो शवछेउ एक्लै बस्न डराउनेछिन्
परिवार र आफन्तहरू पनि यसैगरी
भयभीत हुनेछन्
केही कालखण्डसम्म घरमा
सन्नाटा छाउनेछ,
सुनसान र बिरानो हुनेछ
तर, समय प्रवाहसँगै फेरि सामान्य अवस्थामा आउनेछ

६ त्यो शवमा परिणत भइसकेको
मेरो देहमाथि आ-आफ्नै परिभाषामा बहस हुनेछ
मेरो मृत्युलाई बौद्ध अनात्मवादीहरूले
खै कुन्नी के भन्लान्
तर, आत्मवादीहरूले चोला फेरेको भन्नेछन्
विज्ञानले केवल यन्त्ररूपी शरीरका अवयवहरूको विघटन भन्ला
त्यति मात्र होइन,
अन्ततः धर्म र संस्कारअनुसार
मेरो परिचय तोकिनेछ
क्रमशः म शव, प्रेत हुँदै केही समयपछि
पितृको कल्पनामा परिणत हुनेछु
अनन्त-अनन्तका लागि ।

मुक्तक

• सुर्यनारायण वि.क.

१
अस्तित्व नै हराइजाने त्यति सस्तो नहोस्
साउन पनि कोहीलाई कस्तो कोहीलाई कस्तो नहोस् ।
आज गाढा, भोर्ला फिक्का पर्सि मेटी जाने
कसैसँगको सम्बन्ध मेहदीजस्तो नहोस् ॥

२
जब सरकारको नेतृत्वकर्ता अशक्त लाग्छ
मलाई देशको अवस्था देखेर विरक्त लाग्छ ।
भोलिका भविष्य भनिने युवाहरूको जमात
उनै नेताहरूको चाकडी गर्ने अन्धभक्त लाग्छ ॥

हजुरआमा, गर्दै नगरेको पाप पखाल्न किन ब्रत बस्ने ?

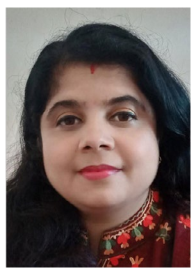

• रेशा भट्टराई

'यसपालि तीजमा म घर जान लागेको छु। केही लगिदिनु छ?' झरनाले चियाको कप टेबुलमा राख्दै भनिन्।
'खासै त्यस्तो केही छैन। हजुरआमालाई चिठी लेखेको छु। त्यही लगिदेऊ न है।'
'छ्या भिडिओ कलको जमानामा पनि के चिठी लेखेको ?'
'भिडिओ कलमा त कुराकानी पो गर्ने हो। चिठी वाचन त गरिँदैन नि तै पनि हाम्री हजुरआमा चिठीकै जमानाको मान्छे। हामीलाई पो पाउरोटी, कर्नफ्लेक्स मन पर्छ। हजुरआमालाई त रोटी, भुटेको मकै नै मनपर्छ नि!'
मैले पिउँदा पिउँदैको चिया बैठक कोठामा छोडेर हिजो साँझ हजुरआमालाई लेखेको चिठी बेडरुमबाट ल्याएर झरनालाई दिएँ।
'लौ यो चिठीको खाम त बन्द छैन त। मैले बाटोमै पढें भने केही फरक त पर्दैन?' झरनाले मतिर हेर्दै भनिन्।

'पर्दैन पर्दैन.. बाटोमै किन अहिले नै यहीं पढे पनि हुन्छ। केही फरक पर्दैन।
झरनाले चिठी पढ्न सुरू गरिन्।

मितिः २०७८/भदौ/
आदरणीय हजुरआमा
सादर नमस्कार
चिठी लेख्न छोडेको पनि धेरै वर्ष भएछ। म सानो छँदा हजुरले चिठी लेख्न सिकाएपछि मैले मामाहरूलाई केही चिठी लेखेको थिएँ तर पछि विस्तारै घरमा फोनको सुविधा भएपछि चिठी लेख्न आवश्यक ठानिएन त्यसैले चिठीको ढाँचा नमिले पनि मनको कुरा लेख्न त बाधा हुन्न नि!
हुन त मैले हजुरलाई बिर्सेको कुनै दिन छैन। तर पनि प्रत्येक वर्ष भदौ लाग्दा हजुरले भनेको त्यही कुरा सम्झन्छु।
'नानी यसपालि त अनिवार्य पन्चमी ब्रत गर्नुपर्छ है। महिनावारी भएको पाप पखाल्नु रर पर्छ नि!'

म कक्षा आठमा पढ्दादेखि नै हजुरले यो कुरा प्रत्येक भदौमा दोहोर्‍याई रहनुभयो। कक्षा आठदेखि बाह्रसम्म पाँच वटा भदौ गए तर मैलै कहिल्यै टेरिनँ।
गाउँबाट १२ कक्षा सकेपछि मलाई काठमाडौं जाने बस चढाउने बेलामा नानी अब तँ गाउँ आउने त दसैंमा त होला नि। तीजको पन्चमी पूजा काठमाडौं त्रिपुरेश्वरको मन्दिरमा गर्नू है! अब तँ ठूली भइस्। पाप कटाउनु पर्छ के!
'राम्रोसँग पढेस् नातिनी भन्नुस् न। खाली त्यही कुरा। अरु कुरा हुन्नन् र बुढीमाउँ।'मैले झर्किंदै भनेको थिएँ।
हजुरले टेक्दै गरेको लौरो मेरा टाउकोमा ट्वाक्क बझाउन नपाउँदै म चढेको गाडी गुडेको झलझली सम्झेको छु।
हजुरआमा जुन कुरा आफ्नो आत्माले स्वीकार्दैन त्यो कुरा अरूले जति सम्झाए पनि नलाग्ने। मेरो लागि संसारको सबभन्दा आदरणीय व्यक्ति हजुरले मलाई धेरै संस्कार सिकाउनु भएको छ। कुनैमा असल संस्कार झल्किन्थे भने कुनैमा वैज्ञानिक कारण पनि हुन्थे। आफू लगायत सम्पूर्ण परिवारको सुस्वास्थ्यका एवम् दीर्घायूका लागि, विद्या बुद्धि तथा धन प्राप्तिका लागि, हजुरले विभिन्न प्रकारका पूजा एवम् ब्रत बस्न सिकाउनु भयो जुन मैले आजसम्म पनि मान्दै आइरहेको छु तर महिनावारी भएको पाप कटाउने ब्रत बस्न भने मेरो मनले मान्दै मानेन। मैले पाप गरेको छु भनेर मेरो ब्रम्हले भन्दैन भने मैले किन पाप कटाउने ब्रत बस्ने?

हजुरले मलाई जति डर देखाए पनि स्कुलमा साइन्स सरले महिनावारी हुनु भनेको महिलाको प्रजनन स्वास्थ्यको एउटा सामान्य शारीरिक प्रक्रिया मात्र हो भनेर चित्र बनाएर बुझाएपछि मलाई झन् छ्याङ्ग भयो। यो कुनै पाप होइन भनेर। हजुरले भनेको र सरले भनेको कुरा फरक पर्यो। अँ साँच्चै, हजुरले भन्नुभएको र सरले भन्नुभएको एउटा कुरा भने लगभग मिल्यो। हजुरले मान्छेजस्तै अरु प्राणीमा आत्मा हुन्छ र सरले सबै प्राणीहरू पनि मान्छैजस्तै सजिव वर्गमा पर्दछन् भन्ने कुरा।
हजुरले सबै प्राणीमा हाम्रोमा जस्तै आत्मा हुन्छ भनेपछि र स्कुलमा सरले सजिव र निर्जिव पढाउँदा मान्छे र खसी, कुखुरा एउटै वर्गमा राखेपछि मैंले मासु खान नै छोडिदिएँ। मैले पाप गरेंजस्तो लाग्यो। मासुको स्वाद र तागत मेरो लागि गौण भयो। तर हजुरले जति डर देखाए पनि महिनावारी भएको कुरा मलाई पाप महसुस नै भएन।
देवीहरू हरेक दिन पुजिने। तिनै भगवान् बस्ने हाम्रो शरीर किन अपवित्र हुने ? हजुरले नै भन्नुभएको होइन र हाम्रो आत्मामा भगवानको बास हुन्छ भनेर। जसरी बिरुवाहरू उम्रने, बढ्ने, फुल्ने र फेरि आफूजस्तै बिरुवा उत्पादन गर्ने प्राकृतिक प्रक्रिया हो। त्यसै गरेर मानिसको शरीरमा पनि परिवर्तन आउनु एउटा प्राकृतिक प्रक्रिया हो। महिनावारी महिला प्रजनन स्वास्थ्यको एउटा महत्वपूर्ण हिस्सा हो। यदि शारीरिक परिवर्तन हुनु नै पाप हो भने केटा मान्छेले पनि पाप कटाउने ब्रत बस्नु पर्थ्यो होला। महिलालाई मात्र किन? शारीरिक परिवर्तन त पुरूषको शरीरमा पनि त आउँछ।
हजुरआमा, यसको अर्थ मैले जीवनमा पाप नै गरेकी छैन भनेकी होइन। खाना नै नखाएको बेलामा तीन वटा रोटी तरकारी खाए भनेर झूट बोलेर, ममीको झोलाबाट बीस रूपैयाँ चोरेर, रेडियो फकालफुकुल पारेर बिगारेर मैले रेडियो छोएकै छैन भनेर डेडीलाई ठगेर, समीलाई चुक अमिलो भनेर कुखुराको दिशा चटाएर, रश्मिको आँखामा मसला पानी छ्यापिदिएर, होमवर्क नगरे पनि कपी घरमै छुट्यो भनेर सरसँग झूट बोलेर, स्कुलमा साथीहरू बेन्चमा बस्न लाग्दा बेन्च पछाडि सारेर साथीहरूलाई भुइँमा पछारिदिएर, स्कुल कलेजका फूल र फूलका हाँगा भाँचेर, घरमा आउनु भएको पाहुनाको जुत्ता चप्पल लुकाइदिएर मैले कति हो कति बदमासी गरेको छु। यी सबै बदमासीको पाप पखाल्न कुन ब्रत बस्नुपर्छ म बस्न तयार छु तर जुन पाप नै होइन त्यसको पाप किन पखाल्ने?
यतिमात्रै हो र ! हजुरआमा गाईलाई लठ्ठीले पिटेकी छु। कुकुरलाई चप्पलले हानेकी छु। कुखुरालाई डोकाले थुनेकी छु। जुनकीरी छोपेर पातमा पोको पारेकी छु। गाइने किरा ड्रागन फ्लाइ छोपेर पुच्छरमा डोरीले बाँधेर उडाएकी छु।
आँप र बेलौतीका रुखमा चढ्दा कति चराहरूका गुँडहरू भुइँमा झरेका छन्। विस्कुन खाना आएका चराहरूलाई बिस्कुन छर्दैछर्दै कोठासम्म लगेर झ्याल ढोका थुनेर ती चराहरूलाई छोपेर उनीहरूको तातो छाती भट्याक भट्याक गर्दै पखेटा फटफटाउन खोज्दा मैले झन् चपक्क चराहरूलाई समाएकी छु। भलै मैले ती चरालाई मारिनँ तर मैले तिनीहरूलाई दुःख दिएर पाप गरेँ।
म हजुरसँग पछि-पछि लागेर खेतबारीमा जाँदा मेरो अन्जानमा खुट्टाले कुल्चेर कति प्राणीको ज्यान गयो होला। जुम्रा, लामखुट्टे, साङ्ला त मैले जानाजान मारेकी छु।हजुरले नै भन्नुभएको हो नि यी सबै किट पतङ्गमा हाम्रोमा जस्तै आत्मा छन्। मेरा यी सबै पाप कटनीको कुनै उपाय छन् भने म पाप कटाउन चाहन्छु तर महिनावारी कुनै पाप नै होइन यो त सृष्टिको निरन्तरताको लागि अमूल्य वरदान हो।
चिठी न हो कति लामो लेखूँ। म दसैंमा घर आएपछि लामो कुरा गरौंला। अब, चिठीको अन्तमा एउटा कुरा। हजुरआमाले भनेको नमान्ने नातिनीलाई कुन पाप लाग्छ? अनि त्यो पाप कटाउन कुन ब्रत पूजा गर्नुपर्छ? यो चिठी पढिसक्नेबित्तिकै मलाई फोन गरेर भन्नुहोला है!

हजुरले भनेको नमान्ने नातिनी
रेशा भट्टराई
चिठी पढिसकेर झरनाले चिठी खाममा राखिन्। उनको कपको चिया त अघि नै चियापत्तिवाला सरवतमा परिणत भैसकेको थियो।

सम्झनाको तरेलीमा राधिका राया

• लक्ष्मी उप्रेती

सनईको स्वरले पहाडै ढाक्यो
लौ बिहा सजायो
घोडामा चढी बेहुला आयो
लौ बिहा सजायो
सिउँदोमा सिन्दुर बेहुलीको देखी
ताराले गिज्यायो
घडी र पला दुवैले मिली
लगनलाई निम्त्यायो
हे माइती राजा ! बस है
सनईले गीत गायो ।

यो गीत सुन्नेलाई लाग्दछ कसले लेखेको हो । यस गीतका गीतकार अरू कोही होइन, राधिका राया हुन् । पारिजातभन्दा पहिले नै साहित्यिक यात्रामा लाग्ने साहित्यकार राधिका राया भद्रपुर, झापामा गुपचुप बसेर पनि नेपाली कथा, एकांकी र समालोचनामा कलम चलाउँछिन् । खासमा यो नाम त्यस क्षेत्रको साहित्यिक क्षेत्रमा स्थापित तथा प्रतिष्ठित नाम हो ।
यद्यपि, नेपाली साहित्यमा उनको नाम धेरै समयसम्म चर्चामा आएन । अझै पनि जति आउनुपर्ने हो, त्यति आउन सकेको छैन । महिलाहरू, त्यसमा पनि पढेलेखेका महिलाहरू लेखनमा एकदम न्यून भएको समयमा राधिका राया लेखिका बनेर उदाइन् । राधिका रायाले लेखन यात्रा सुरु गरेकै बखत दार्जिलिङमा उनीभन्दा अग्रज महिला साहित्यकारहरू थिए । तर, परम्परागत रूढिवादी संस्कारमा जकडिएको समाजमा महिलालाई स्वतन्त्रता थिएन । त्यसमा पनि साहित्यमा लाग्नु भनेको फलामको चिउरा चपाउनुजस्तै थियो ।
विविध विधामा कलम चलाउने राधिका रायाको जन्म अन्नको भन्डार मानिने रमणीय तथा उर्वर भूमिले सुसम्पन्न झापाको अनार मुनि-६ मा भएको थियो । वि.सं. १९८८ पुस १४ गते पिता नन्दलालसिंह रायमाझी र माता लक्ष्मी रायमाझीको कोखबाट माइली सुपुत्रीका रूपमा भएको हो । उनी दुई वर्षकी हुँदा पिता नन्दलालले दार्जिलिङको हिमालयन रेल्वे कम्पनीमा प्रशिक्षार्थी तारबाबुको पदमा सेवा गर्ने अवसर पाए । र, उनी दार्जिलिङतिर लागे । रायमाझी परिवारको घरबार र बसोबास सिपाहीधुरा, खर्साङमा भयो ।
रेल्वेको ठेकेदार भएर कन्ट्र्याक्टरीबाट उनका हजुरबुवा बलभद्रसिंह रायमाझीले प्रशस्त धन कमाएको र सिपाहीधुरामा काठको सबैभन्दा ठूलो घर बनाएर बसेको प्रसंग हाँस्दै सुनाउँथिन्, राधिका ।
'बाल्यकालमा खर्साङको सिपाहीधुरा र घुम पहाडको रेल्वे स्टेसननजिकैको दुईतले काठेघरमा, चिहाने डाँडाको वरपर डुल्दै धुपी, सल्ला र कटुसका फेदमा बसेर घण्टौं बिताउँदै माटो र ढुंगासँग खेल्दै र उफ्रँदै बितेर नै म लेखक भएँ होला हौ बैनी' भनेर उनी मुसुक्क हाँस्थिन् ।
घुम पहाडको रेल्वे स्टेसन दार्जिलिङकै पूर्व दक्षिणमा अवस्थित एउटा सुन्दर मनोहर उच्च पहाडी स्थल । राधिका रायाको प्रारम्भिक शिक्षा दार्जिलिङकै नेपाली उच्च कन्या विद्यालयमा ९ कक्षासम्म भयो रे, १० कक्षा भने शारदेश्वरी कन्या उच्च मावि काङ्झोडामा अध्ययन गरिछन् ।

> राधिका रायाले शिक्षिकाका रूपमा धेरै किसिमका उठबस र संकष्टका घुम्ती एवम् मोडहरूमा जीवन गुजार्नु परेका अनेकौं कठिन अनुभव संगालिन् । तर, जीवनदेखि भने कहिल्यै हारिनन् ।

सन् १९४९ तिर म्याट्रिकुलेसन परीक्षा उत्तीर्ण गरेकी उनको ९-१० कक्षामा पढ्दादेखि नै साहित्यप्रति अनुराग बढेको पाइन्छ । त्यस बेला हस्तलिखित पत्रिका निकाल्ने होडबाजी नै चलेको थियो । 'कलम', 'ताण्डव' जस्ता हस्तलिखित पत्रिका निकाल्ने क्रममा सक्रियताका साथ सम्पादकमण्डलीमा रहेर काम पनि गरेको सम्झिँदै रमाउँछिन् । यसै बेलादेखिको साहित्यप्रतिको अनुराग जीवनको अन्तिम क्षणसम्म यथावत् रह्यो ।
सन् १९४८ तिरै दार्जिलिङमा नाट्य सम्राट बालकृष्ण सम र महाकवि लक्ष्मीप्रसाद देवकोटाहरूको दर्शन र सान्निध्य प्राप्त गरेपछि उनको अभिनयको सिलसिला सुरू भयो । त्यसपछि त राधिकामा नाटक लेखनप्रति रुचि बढ्दै गयो । समयसमयमा उनी 'गोर्खा दुःख निवारक संघ'ले आयोजना गरेका नाट्य कार्यक्रममा पनि भाग लिन थालिन् ।
सन् १९५०-५१ मा उनले सेन्ट जोसेफ कलेज, दार्जिलिङबाट आईए उत्तीर्ण गरेपछि शिक्षण सेवातर्फ आकृष्ट भइन् । फलतः जन्मभूमि नेपालको सेवा गर्न २००८ सालमा गजेन्द्रबहादुर प्रधानका साथ धनकुटा पुगिन् । धनकुटाको गोकुण्डेश्वर हाइस्कुलमा २००८ देखि २०१० सालसम्म शिक्षिका भई शिक्षण कार्यमा सक्रिय रहिन् ।
२०१० सालमा घुम पहाड (घर)तिर फर्कने क्रममा तमोर नदीको किनारमा एउटा ब्रिटिस फौजी अफिसरसँग उनको चिनजान भयो । यसै चिनजानको भरमा गोर्खा रिक्रुटको प्राइमरी स्कुलको शिक्षिका भएर विदेशिइन् र मलेसियाको लुवाङ जाने अवसर उनलाई प्राप्त भयो ।

विदेशिनु नै पर्ने बाध्यता भने २०१० सालतिरै बुवा रेल्वेको सेवाबाट निवृत्त भएका र एउटा भाइ तथा चार ससाना बहिनीहरूको पढाइ आर्थिक संकटका कारण अधुरो नहोस् भन्ने भनाइ उनको 'आफ्नो विषयको चर्चा' (जुही निकै सकारात्मक सोचकी २०:१, पूर्णाक ४५, २०५८)मा लिपिबद्ध भएको छ ।
त्यहाँ गएर शिक्षिकाका निमित्त उनले सिनियर प्राइमरी तालिम लिइन् । यसरी सन् १९५४ (२०११ साल)मा विदेशिएपछि उनले मलेसिया, सिंगापुर, हङकङ हुँदै २०२३ सालमा कलकत्ताको ब्यारेकपुर आइपुगिन् ।
राधिका रायाले शिक्षिकाका रूपमा धेरै किसिमका उठबस र संकष्टका घुम्ती एवम् मोडहरूमा जीवन गुजार्नु परेका अनेकौं कठिन अनुभव संगालिन् । तर, जीवनदेखि भने कहिल्यै हारिनन् । बरु, प्रेरणा बटुल्दै हिँडिरहिन् । अनि, जीवनप्रति गुनासो पनि उनको रहेको पाइन्नथ्यो । मुसुक्क हाँसेर बोल्ने उनी जीवनकालमा पनि र जीवनको अन्तिम क्षणसम्म पनि सबैकी आदरणीय नै भएर रहिन् ।

वि.सं. २०२४ सालमा कलकत्ताको ब्यारेकपुरमा शिक्षिका छँदा ३६ वर्षको उमेरमा राधिका रायाको विवाह (सन् १९६६ मा) १/७ का क्याप्टेन बुद्धिमान लेप्चासित भयो । लेप्चाको घर र पहिलो घरजम दार्जिलिङ भएकाले बढी उतै बस्थे । कहिलेकाहीँको आवतजावतबाट सुरुकै दिनमा दुवैको दाम्पत्य जीवन खासै मिठो भएन । कप्तान बुद्धिमान् लेप्चाले केही समयपछि पहिले पत्नीसँगै पुनः घरजम गरेपछि उनी एक्लिइन् ।
त्यसपछि त राधिका रायाको जीवन निकै संघर्षमय भयो । उनी त्यहाँबाट वि.सं. २०२९ मा पूर्वी नेपालको भद्रपुर फर्किइन् । त्यहाँको विद्यालयमा पनि २०३० देखि निम्न माध्यमिक तहमा अंग्रेजी शिक्षिकाको रूपमा काम गर्दै २०५० मा निवृत्त भइन् । निवृत्तिभरणका साथ सेवानिवृत्त भई आफ्नै घर भानुनगर, भद्रपुर-१२ मा एक्लो यात्री भई साहित्यिक गतिविधिमा उनी रमाउन थालिन् ।

❖ बाँकी तेस्रो पृष्ठमा

विश्वासको मत लिन्छु : मुख्यमन्त्री आचार्य

झापा (प्रस) । प्रदेश १ का मुख्यमन्त्री भीम आचार्यले संसदबाट विश्वासको मत लिने बताएका छन् । सुनसरीको धरानस्थित एक उद्योगको उद्घाटन गर्दै मुख्यमन्त्री आचार्यले आफ्नो पार्टी विभाजन भएकोले संविधान बमोजिम विश्वासको मत लिने बताएका हुन् ।

प्रदेशसभाबाट आफूलाई विश्वासको मत प्राप्त हुने दाबी गर्दै मुख्यमन्त्री आचार्यले भने 'प्रदेशसभाबाट मैले विश्वासको मत पाउँछु, यो सरकारले सत्ता लिप्सामा भन्दा विकासको काम गर्ने भएकोले विकासप्रेमिहरुले सहयोग गर्नेछन् ।'

मुख्यमन्त्रीले कुन दिन विश्वासको मत लिने तयारी गरेका हुन् भन्ने स्पष्ट पारेनन् । एक महिनाभित्र विश्वासको मत लिनै पर्ने भएकोले दल विभाजन भएको अवस्थामा पनि आफूले विश्वासमो मत लिने उनको भनाइ थियो । राजनीतिमा सबै कुरा सम्भव हुने भन्दै विभिन्न राजनीतिक दलहरुसँग कुराकानी भइरहेकाले विश्वासको मत पाउनेमा आफू विश्वस्त रहेको उनको भनाइ थियो ।

दल विभाजन भएपछि सरकारले विश्वासको मत पाउने आधार गुमाएको छ । बहुमत सदस्यको विश्वासको मत प्राप्त गर्न र नयाँ समिकरण बनाउने विषयमा दलहरुबीच छलफल जारी रहेको भन्दै उनले त्यसमा आफू सफल हुने दाबी गरे ।

विभाजित भएपछि प्रदेशसभामा नेकपा एमालेसँग ४१ जना सांसद बाँकी रहेका छन् । १० जनाले विभाजित भएर बनेको पार्टी रोजेपछि ५१ जना सांसदसहित एकल बहुमतमा रहेको पार्टीको सरकार अल्पमतमा परेको हो । एमालेका ४१ सांसदमध्ये सभामुखले बराबरी भएबाहेकको अवस्थामा मतदान गर्न नमिल्ने र एकजना सांसद फौजदारी अभियोग अदालतबाट प्रमाणित भएपछि फरार रहेका कारण मतदानमा भाग नलिने अवस्था छ । त्यसो हुँदा प्रदेशसभामा मुख्यमन्त्री आचार्यले विश्वासको मत लिँदा ३९ मत मात्र पाउने अवस्था छ ।

धरान-८ स्थित औद्योगिक क्षेत्रमा ३७ करोडको लगानीमा स्थापना भएको 'ब्राइट फिड प्रा.लि.' नामक उद्योग शनिबार आचार्यले उद्घाटन गरे । आचार्यले विकास निर्माणको काममा तीब्रता दिएर बजेट कार्यान्वयन गर्ने, प्रदेश सरकारको संरचना निर्माण, शान्ति-सुरक्षा र सुशासनतर्फ काम गर्न आफूसँग योजनाहरु रहेको बताए । उनले संघीय राजनीतिबाट केही योजना कार्यान्वयन गर्नकै लागि प्रदेशमा आएको बताए ।

यसैबीच नेकपा एमालेभित्रको विवाद १० बुँदे सहमतिले समाधान गरेको भन्दै माधवकुमार नेपाल समूह परित्याग गरेर प्रदेश १ को मुख्यमन्त्री बनेका आचार्यलाई उनकै गृहजिल्ला सुनसरीमा चुनौती आएको छ ।

आचार्यले १० बुँदे सहमति अनुसार २०७५ जेठ २ गते जिल्लामा कायम रहेको रमेश बस्नेत अध्यक्ष रहेको नेकपा एमालेको कमिटी पुनःस्थापना भएको थियो । त्यस घोषणा गरेकोमा केपी ओली पक्षले यसअघि बनाएको रेवतीरमण भण्डारी नेतृत्वको समितिले त्यसलाई अस्वीकार गरेको छ ।

आचार्यको गृहजिल्ला सुनसरीमा एमाले कार्यकर्ताहरु उनीप्रति रुष्ट छन् । यसअघि पार्टीमा गुटबन्दी गरेको, समानान्तर गतिविधि गरेको र पार्टीलाई असफल बनाउन लागिपरेकोले १० बुँदे सहमति अनुसार बस्नेत नेतृत्वको समिति स्वीकार गर्न नसकिने ओली पक्षका नेताहरुको भनाइ छ ।

ओली पक्षका भण्डारीको अध्यक्षता र पार्टीका केन्द्रीय सदस्य तैयब हुसेनको आतिथ्यमा बसेको जिल्ला सचिवालयको बैठकले पार्टी केन्द्रको निर्णय अनुसार जस्ताको तस्तै जेठ २ मा फर्कन नसक्ने निर्णय गरेको छ । पार्टीका प्रचार विभाग प्रमुख रवि खनालका अनुसार विगतमा पार्टी विभाजनको पक्षमा रहेका र गुटबन्दी गर्नेलाई पुनःस्थापित गर्न नसकिने निर्णय गर्दै बैठकले आफ्नो विशिष्टतामा १० बुँदे लागु गर्ने निर्णय गरेको छ ।

बैठकले संकटको बेला पार्टी जोगाउन सक्रिय भएकाहरुलाई विस्थापित गरेर पार्टी विरोधी गतिविधिमा गठबन्धन गरेर लागेकाहरुलाई स्थापित गर्न नसकिने ठहरसमेत गरेको छ । निरपेक्ष रुपमा जेठ २ गते फर्कने कुरा पार्टी हितमा नरहेको पनि बैठकको निश्कर्ष रहेको खनालले बताए । बैठकले जेठ २ को अलमलमा परेर पार्टीको काम र गतिविधिलाई नरोक्ने भन्दै आफ्नो कार्यक्षेत्रमा खट्न कार्यकर्ताहरुलाई निर्देशनसमेत दिएको छ ।

एमालेमा विवाद चर्किएपछि बस्नेतको नेतृत्वलाई चुनौती दिँदै ओली पक्षले भण्डारीको अध्यक्षतामा समानान्तर कमिटी बनाएको थियो । भण्डारीको नेतृत्वमा करिब साढे ४ सय सदस्य रहेको जिल्ला कमिटी बनेको थियो भने नेपाल पक्षले बस्नेतको नेतृत्वमा २५० सदस्य रहेको समानान्तर जिल्ला कमिटी पुनर्गठन गरेको थियो । जसमध्ये करिब सय जना नेकपा एकीकृत समाजवादीमा लागेका छन् भने बस्नेतसहित बहुमत सदस्य एमालेमै रहने भएका छन् ।

प्रदेशमा १० बुँदे कार्यान्वयनको लागि पार्टीका सचिव रहेका आचार्यकै नेतृत्वमा कार्यदल छ । कार्यदलले बस्नेत अध्यक्ष रहेको कमिटीलाई सक्रिय गर्न निर्देशन दिइसकेको छ । तर, भण्डारी नेतृत्वको कमिटीले त्यसलाई ठाडै अस्वीकार गरेको छ । पुस ५ यता रेवती भण्डारीलाई अध्यक्ष बनाएर धेरै अगाडि बढिसकेकोले अब काँग्रेस र माओवादीसँग गठबन्धन बनाएर हिँडेका बस्नेतलाई एमालेको अध्यक्ष मान्न नसकिने उनीहरूको भनाइ छ ।एमाले सुनसरी जिल्ला कमिटीका सदस्य भीम राई ज्वाला भने जिल्लाले केन्द्रको सर्कुलर मान्दिनँ भन्न नपाउने भन्दै १० बुँदे सहमति अनुसार बस्नेत अध्यक्ष रहेको कमिटी पुनःस्थापित भएको बताए । बस्नेतलाई अध्यक्ष मानिँदैन भन्ने ओली पक्षका नेताहरुको भनाइ फुटपरस्त संकीर्ण विचारको रुपमा आएको उनको भनाइ छ ।

सम्झनाका...

उनको त्यो घर सानो चिटिक्क परेको अगाडि फूलहरू ढकमक्क फुल्ने दार्जिलिङको झल्को आउने थियो । त्यहाँ म थुप्रैपटक गएको सम्झिँदा सपनाजस्तै अनुभव हुन्छ, अहिले । राधिका दिदीको त्यो घर र दिदीको स्नेहलाई यसबेला हृदयरत सम्झिरहेछु म ।

केही समयपछि राधिका दिदीको श्रीमान्सँग सम्बन्धमा केही सुधार त भयो, तर पनि उनी एक्लै भइन् । तथापि, छोरीलाई शिक्षादीक्षा दिने दायित्वबोधबाट कहिले विमुख भइनन् । बरु, एकल प्रयासबाट छोरीलाई डाक्टर बनाइन् । उनकी छोरी डा. रवीना लेप्चा छिन् । डा. सुदीप घोषसँग दाम्पत्य जीवन सुरु गरेर उनकी छोरी पनि चिकित्सा पेसामा बेलायतमै छिन् । उनकी छोरीका परिवार टाढा नै भए पनि जहिले आफ्नो आडभरोसा भएको कुरा सुनाएर मुक्तकण्ठले छोरीको बयान गर्दै आशीर्वाद बर्साउँथिन् । समयसमयमा व्यावहारिक परिस्थितिका कारण उनी दार्जीलिङतिर पनि गइरहन्थिन् ।

पूर्वाञ्चलमा साहित्यिक गतिविधिहरू निरन्तर रूपमा हुन्थ्यो । हरेक नामका आन्दोलनहरूका लागि पूर्वाञ्चल अगाडि नै थियो । समयको गतिसँगै साहित्यिक क्षेत्रको विकास र विस्तारका क्रममा नयाँनयाँ प्रयोग र विभिन्न साहित्यिक आन्दोलनको आरम्भ पूर्वाञ्चलबाट नै भइरहेको सर्वविदित छ । भोक कविता आन्दोलन, झर्रोवादी आन्दोलन, लीला लेखन, आविष्कार आन्दोलन, मुक्त आन्दोलन आदि साहित्यिक आन्दोलनहरूमा नारी साहित्यकारहरूको प्रतिनिधित्व गर्दै सहभागिता जनाएर साहित्यिक क्षेत्रको विकास र विस्तारमा राधिका रायको योगदान बिर्सिनसक्नु छ ।

तर, उनको हरेक कार्यको योगदान बिस्तारै विलीन हुने अवस्थामा पुगेको देखिन्छ । पछिल्ला समयमा उनका बारेमा अध्ययन गर्नेहरूलाई पर्याप्त सामग्री नहुने स्थिति छ । त्यसैले उनका बारेमा अध्ययन-अनुसन्धान गर्न अत्यन्तै जरुरी देखिन्छ । साहित्यको उत्थानका लागि उनले गरेको योगदान र पहिचानलाई जोगाउन साहित्यिक पत्रिकाहरू भानु, जुही, वनिताले केही बाहिर ल्याए पनि साहित्यिक क्षेत्रमा जति उनको योगदान छ, त्यति प्रकाशमा आएको छैन ।

कविता, गीत, यात्रा संस्मरण, निबन्ध लेखनमा समेत कलम चलाउने चिन्तनशील स्रष्टा थिइन्, राधिका राया । हसिलो अनुहार, मृदु वचन भएकी उनी होचो कदकी थिइन् । नेपाली साहित्यमा पूर्वकी होनहार स्रष्टाका रूपमा झापामा हुने कार्यक्रममा उनको सधैँ सबैले मुक्तकण्ठले प्रशंसा गर्थे । शालीन र शान्त देखिने उनको जीवनका कतिपय लयहरू बारम्बार मैले प्रत्यक्ष पढ्न पाएकी छु ।

उनीसँग भेट्ने अवसर समयले जुरायो, जब वनिता पत्रिकाले गति लिन थाल्यो । यही सिलसिलामा मैले उनलाई वि.सं. २०५८ सालतिर भेटेकी हुँ । सबैलाई प्रेमभावले स्नेह गर्ने सहयोगी उनी आफ्नोमा कोही आए खुबै रमाउँथिन् ।

खुट्टाको केही समस्याले हिँड्न केही असजिलो भए पनि कार्यक्रमहरूमा सकेसम्म सहभागी भएकै हुन्थिन् । कडा स्वभावकी रायाले एक्लो भएर पनि सकारात्मक सोचकी सक्रिय स्रष्टाको छवि बनाएकी थिइन् ।

बाल्यकालदेखि नै साहित्यमा लागेर राधिका रायाले साहित्यिक क्षेत्रमा गरेको योगदानको मूल्यांकन गर्नु र उनको लेखनबारे चर्चा गर्नु हामी सबैको कर्तव्य हो । उनको प्रतिभालाई अमर बनाउन सहज वातावरण बनाउने जिम्मेवारी पनि हाम्रो नै हो । उनको नेपाली कथा साहित्यमा के कस्तो उपस्थिति छ, त्यसको खोजी गरी अध्ययन गरिनुपर्ने देखिन्छ । राधिका रायाको साहित्यिक यात्रा प्रचारप्रसारमा ल्याउन सके विविध विधामा कलम चलाउने साहित्यकार रायालाई सही श्रद्धाञ्जली हुनेछ ।

आफूलाई माया गर्नेको पनि बयान गरेर नथाक्ने उनी मन नपरेका मानिसबारे केही बोल्दिन थिइन् । चूडामणि रेग्मीको सहयोगबाट उनी जहिले अभिभूत हुन्थिन् । राधिका रायाले समयको छालसँग प्रवाहित हुन सिक्दै जीवनका धेरै अमूल्य क्षणहरू शिक्षण र लेखनमा भुलाउँदै आइन् ।

उनको साहित्य लेखन यात्रा २००७ सालदेखि नै सुरु भयो । साहित्यिक यात्राको प्रथम पाइलो 'तिम्रो सम्झनामा' शीर्षकको गद्य कविता हो । यो कविता २००७ सालमा कलकत्ताबाट प्रकाशित हुने पत्रिका 'प्रभात'मा छापियो । त्यसपछि उनको साहित्य यात्रा निरन्तर अगाडि बढ्यो । उनको यात्रा निबन्ध मेरो पहिलो समुद्रयात्रा (२०११) मा र २०१३ मा कथासंग्रह प्रकाशित भए । राधिका रायका जुही प्रकाशनबाट प्रकाशित कृतिहरूमा जीवनको इच्छा (२०५९ माघ), तिमी नगएको भए (कथासंग्रह), उनी गएको गोरेटो (कथासँगालो २०६०), आत्मकथ्य, राधिका रायाका रचना र छ्यासमिस सँगालोलगायत कृतिहरू प्रकाशित छन् ।

सेवानिवृत्त भएर पनि जीवनको अन्तिम क्षणसम्म उनी किताबलाई सुमसुम्याइरहने, कहिल्यै नथाक्ने बेफुर्सदी स्रष्टा थिइन् । समाजसेवा र लेखनलाई आफ्नो कर्म मान्ने एउटा कर्मठ नारीका रूपमा आफैँले आफूलाई उनले परिचित गराएकी थिइन् ।

वर्तमानकालीन नारीहरूको अवस्था, मनोवैज्ञानिक त्रासका पक्षहरू, सामाजिक विकृति र राजनीतिक विसंगतिहरूतर्फ सचेत एवम संघर्षशील र व्यावहारिक साहित्यकार राधिका रायाको वि.सं. २०६९ साल चैत १२ गते ८१ वर्षको उमेरमा भारतको सिलगुडीमा निधन भयो ।

बिर्तामोड नगरपालिका
सामाजिक सुरक्षा परिचयपत्र
नवीकरण सम्बन्धी अत्यन्त जरुरी सूचना

सामाजिक सुरक्षा नियमावली २०७६ (पहिलो संशोधन) को नियम ९ बमोजिम सामाजिक सुरक्षा भत्ता प्राप्त गरिरहेका लाभग्राहीहरुले २०७८ श्रावण १ गते देखि भाद्र मसान्तसम्ममा सम्बन्धित वडा कार्यालयमा स्वयं उपस्थित भई अनिवार्य रुपमा सामाजिक सुरक्षा भत्ता परिचयपत्र नवीकरण गराउनु हुन सम्बन्धीत सबैमा सूचित गरिन्छ । बालबालिका,पूर्ण अपाङ्गता, ९० वर्षमाथी र आफै उपस्थित हुन नसक्नेको हकमा संरक्षक, माथवर वा स्याहार सुसार गर्ने व्यक्तिले निवेदन दिन सक्नेछ ।

नोट : तोकिएको समयमा नवीकरण नगराएमा सामाजिक सुरक्षा भत्ता प्रदान गरिने छैन ।

आवश्यक कागजातहरु
- नागरिकता प्रमाण पत्रको प्रतिलिपी
- पासपोर्ट साइजको २ प्रति फोटो
- बैंक खाता नम्बर
- बालबालिकाको हकमा जन्म दर्ताको प्रतिलिपी
- असहाय एकल महिलाको हकमा पतिको मृत्यु दर्ताको प्रतिलिपी र अर्को विवाह नगरेको प्रमाण
- अपाङ्गताको हकमा नगरपालिकाबाट जारी भएको अपाङ्गता परिचयपत्रको प्रतिलिपी

राष्ट्रिय परिचय पत्र तथा पञ्जीकरण सेवा इकाइ
बिर्तामोड नगरपालिका,झापा

मानव डेन्टल
MANAV DENTAL HOSPITAL Pvt.Ltd. Estd:2065 ANARMANI-3,BIRTAMODE
काँकरभिट्टारोड, बोलबम पेट्रोलपम्प पूर्व, बिर्तामोड
फोनः ०२३-५४२६१६, मोः ९८५२६४०४०५
दैनिक सेवाको लागि
❖डा. मेची अञ्चल अस्पतालबाट
❖डा. भैरहवाबाट
❖डा. काठमाण्डौबाट
स्वास्थ्य मुस्कान, स्वास्थ्य जीवन, यही हो मानव डेन्टलको पहिचान

प्रतिदिन राष्ट्रिय दैनिक PRATIDIN NATIONAL DAILY
वर्गीकृत विज्ञापन

अब मेसिनबाट घरको झ्याल तथा ढोकाको बुट्टा
PAL creation
bhadrapur road, birtamode
023-590580, 9852671580

INDESIGN BTM
Think Creative
ADVERTISEMENT DESIGN
LOGO | POSTER
BOOK | COVER | BROCHURE
BIRTAMOD | 9807909546

सुपर काइनेटिक एक्सप्रेस कुरियर
राष्ट्रिय तथा अन्तराष्ट्रिय चिठि पत्र , पार्सल पठाउनु परे हामिलाई सम्झनुहोस ।
विगत ३ दशकदेखी अनुभवी तथा विश्वासिलो एकमात्र कुरियर
सम्पर्कः
फोनः ०२३-५४०४७८
मोः ९८५२६७७३५५
बिर्तामोड (सिटि सेन्टर), झापा
अदुवा खोला छेउ

राम्रो छपाईको लागि हामिलाई सम्झनुहोस्
-किताब -क्यालेण्डर - बिल भौचर - पोष्टर/पम्प्लेट - पत्रपत्रिका - स्कुलका कपि आदि...
पोखरेल अफसेट प्रेस
अतिथि सदन उत्तर (शनि मन्दिर छेउ)
बिर्तामोड, झापा
मोः ९८१४९७४०३२, ९८१४०४१५१३

हरि ओम (UPVC) उद्योग
आवास, होटल, अस्पताल र विद्यालयका लागि अति उपयुक्त (UPVC) का झ्याल, ढोका पार्टेशन, रुफिङ, फल्स सिलिङ, स्टिल, रेलिङ लगायत सम्पूर्ण कामका लागि सधैं सम्झनुहोस ।
बिर्तामोड-१, झापा
०२३-५४२४६१/९८४२६९८५१४

तपाईंकोमा प्रतिदिन आएन ?
नआएमा सम्पर्क गर्नुहोला ।
०२३-५४३८२०

वर्गीकृत विज्ञापन संकलन केन्द्रहरु :

चन्द्रगढी, भद्रपुर
लोकबहादुर कुँवर : ९८४२६८३९९६
द्रोण अधिकारी : ९८४२६२८७९१

दमक
विष्णु सुब्बा : ९८५२६७०१३७
देविबहादुर बस्नेत : ९८१७०९२४६२१

मेचीनगर
चारआली : ९८४२७०३०१३
गोबिन्द घिमिरे : ९८१५९५०१५०

उर्लाबारी
रुपेन्द्र शेर्मा : ९८४२०९२४०६
विराटनगर
क्रिएटिभ आई: ०२१-५२५६१

इलाम, मंगलबारे
रणवीर लिम्बू
९८१६९८४७५७

काकँरभिट्टा
फ्रेन्डसिप पुस्तक पसल
०२३-५६२४२४

झापा बजार
बरत राजवंशी
९८१७०४९००१

राशिफल

मेषः स्वादिष्ट भोजन पाइने छ । धन हात पनि पर्न सक्छ ।
वृषः साँझमा मन भावुक र उत्ताउलो बन्न सक्छ । यात्रामा सावधानी अपनाउनु होला ।
मिथुन : सामाजिक तथा धार्मिक कार्यमा रुची बढ्ने छ । मिष्ठान्न भोजनको अवसर मिल्नेछ ।
कर्कट : सेतो रंगको पहिरनले चुनौतीबाट मुक्त हुन सहयोग पुर्‍याउने छ ।
सिंह : आज लाभ हानि, आयव्यय, सुखदुःख बराबरी खालको समय रहनेछ ।
कन्या : सद्विचारले अभिप्रेरित हुनेहरुलाई विस्तारै बढी लाभ मिल्नसक्छ ।
तुला : आज प्रेमजीवन सुखद रहनेछ । एउटै कामबाट दोहोरो लाभ मिल्नेछ ।
वृश्चिकः बन्धु बान्धवबाट सहयोग मिल्नेछ ।
धनु : आज जिद्दिपनाले गर्दा काम बिग्रने डर छ । महत्वपूर्ण कार्यमा व्यवधान आइपर्ला ।
मकर : आज विपरीत वर्गबाट विशेष सहयोग मिल्नेछ । विना प्रतिष्पर्धा फाइदा हुन सक्छ ।
कुम्भ : जोस, जाँगर र हिम्मत बढ्ने र शुभकार्यको योजना बन्ने छ ।
मीन : रोकिएका कामहरु सुचारु हुनेछन् । विज्ञान र प्राविधिक कार्य अघि बढ्ने छ ।